

Studiu arhivistic comparat: România *versus* Lituania

Cezar Săndel Ioncef

Keywords: *Archival Fonds; Digitization; Records; Lithuania; National Archives of Romania*

Documentele epocii noastre sunt dovada activității societății în care viețuim. Felul în care ele sunt administrate și păstrate diferă în funcție de țară, de particularitățile și necesitățile fiecăreia dintre națiuni. Aceste diferențe se vor evidenția în acest studiu comparativ, prin analiza a două modele arhivistice mai mult sau mai puțin diferite: modelul lituanian și modelul românesc.

Lucrarea prezintă un cadru general al domeniului arhivistic pentru a putea face introducerea în aspecte mai tehnice raportate la fiecare model și realitate documentară în parte. Am ales cele două modele deoarece am lucrat și experimentat legislații diferite, noi tehnici de abordare a documentelor și modele de păstrare a informațiilor pe diverse suporturi (hârtie, suporturi magnetice sau mediul digital).

Pentru că literatura de specialitate din România nu este foarte bogată în a aduce informații care să lămurească utilizatorii, cercetătorii și persoanele interesate de domeniile managementului documentelor, ne dorim ca în cuprinsul acestui studiu să aducem anumite explicații și să facem o legătură cu ceea ce se întâmplă în rândul țărilor civilizate pe domeniul arhivistic.

Aspect instituțional

Documentele create sunt păstrate fie la creator, fie la nivelul unor entități specializate în acest sens. Astfel, se poate vorbi despre instituții de stat și despre actori privați ai arhivelor.

În România, instituția creată să apere interesele documentelor cu importanță istorică ce fac parte, conform legii¹, din Fondul Arhivistic Național este reprezentată de către Arhivele Naționale ale României [ANR].

În Lituania, avem de a face cu Fondul Documentar Național, ce conține documente ale activității aparatului de stat, agențiilor și întreprinderilor ce operează pe teritoriul Lituaniei². Din punct de vedere al instituției care coordonează activitatea arhivistică pe teritoriul țării, conform legii citate anterior, principala responsabilitate aparține Biroului Arhivistului Șef al Lituaniei³.

La nivelul instituțiilor Uniunii Europene, autoritatea arhivistică este reprezentată de către Secretariatul General al Comisiei Europene, care are în

¹ *Legea nr 16 din 2 aprilie 1996-Legea Arhivelor Naționale.*

² *Legea Documentelor și Arhivelor din 5 Decembrie 1995, modificată în 29 martie 2012, art. 3, alin. 1; Lituania.*

³ *Ibidem, art. 5, alin. 7.*

componență o direcție specializată pentru managementul documentelor și care supraveghează, alături de Institutul Universitar European de la Florența, activitatea tuturor agențiilor executive și a organismelor creatoare de documente din sistemul Uniunii Europene.

Sub aspect instituțional, se pot face câteva comparații și asemănări pe criterii de performanță între România și Lituania. Astfel, din datele obținute de la cele două autorități naționale, vom prezenta o serie de indicatori comparativi.

Din punct de vedere al evoluției numărului de angajați ai sistemului arhivistic, situația este prezentată în figura următoare:

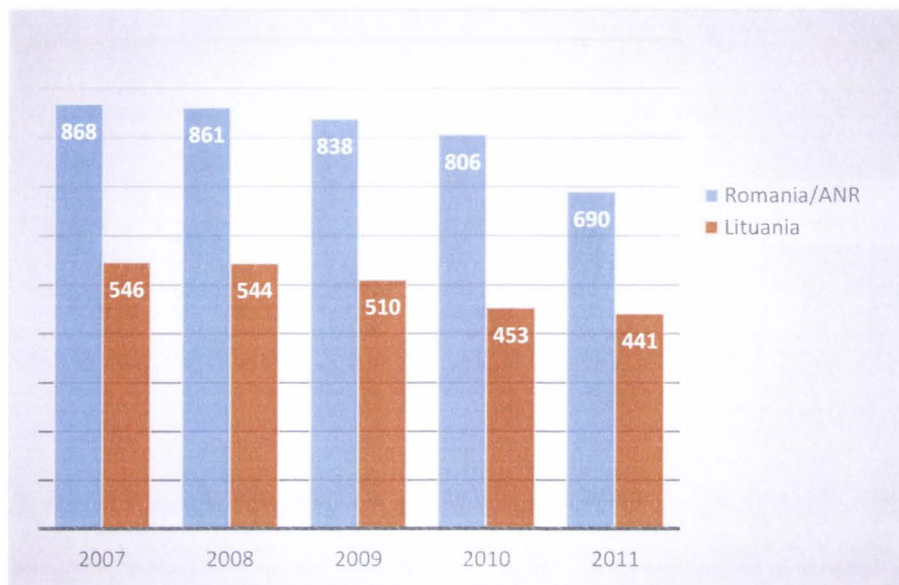

Fig. 1. Numărul angajaților din aparatul de stat al ANR și al Arhivelor din Lituania, în perioada 2007-2011
(Surse: ANR și Arhivele Lituaniei)

Potrivit datelor prezentate, ANR au înregistrat o scădere a personalului angajat în intervalul 2007-2011 cu 20,50%, spre deosebire de angajații Lituaniei al căror număr a scăzut cu 19,23%.

Cu privire la finanțările din bugetul general consolidat în milioane euro, indicatorii arată în felul următor:

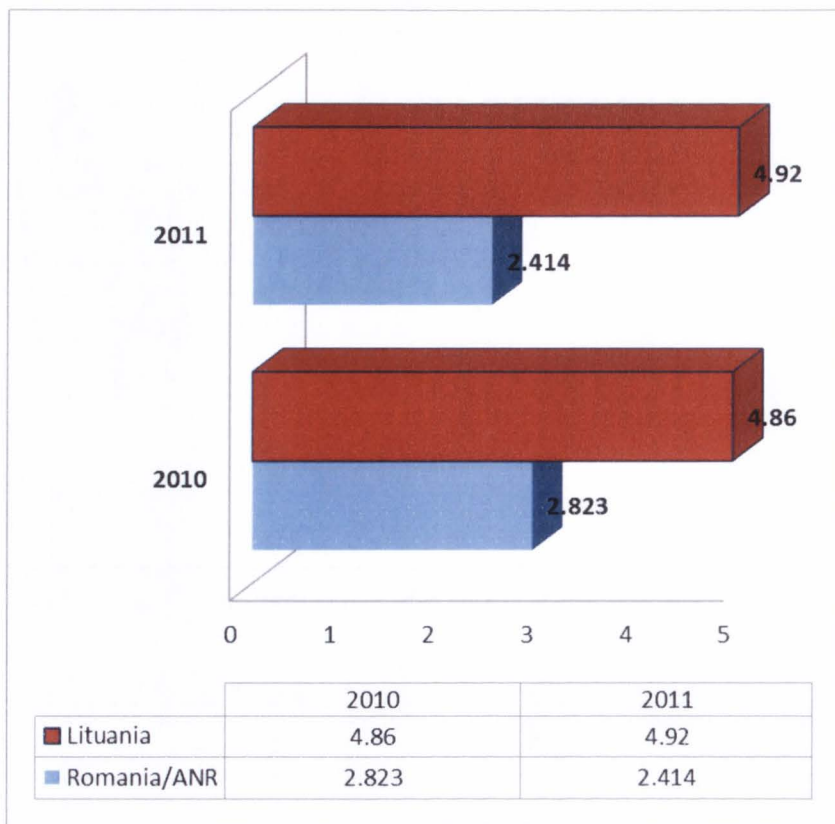

Fig. 2. Bugetul alocat fiecărei structuri naționale în milioane euro în intervalul 2010-2011
(Surse: ANR și Arhivele Lituaniei)

Se poate constata faptul că o țară care are populația totală aproape cât capitala României, este în stare să aloce un buget aproape dublu celui alocat de către noi.

Dacă se analizează cele două sisteme arhivistice în funcție de activitățile întreprinse, rezultă:

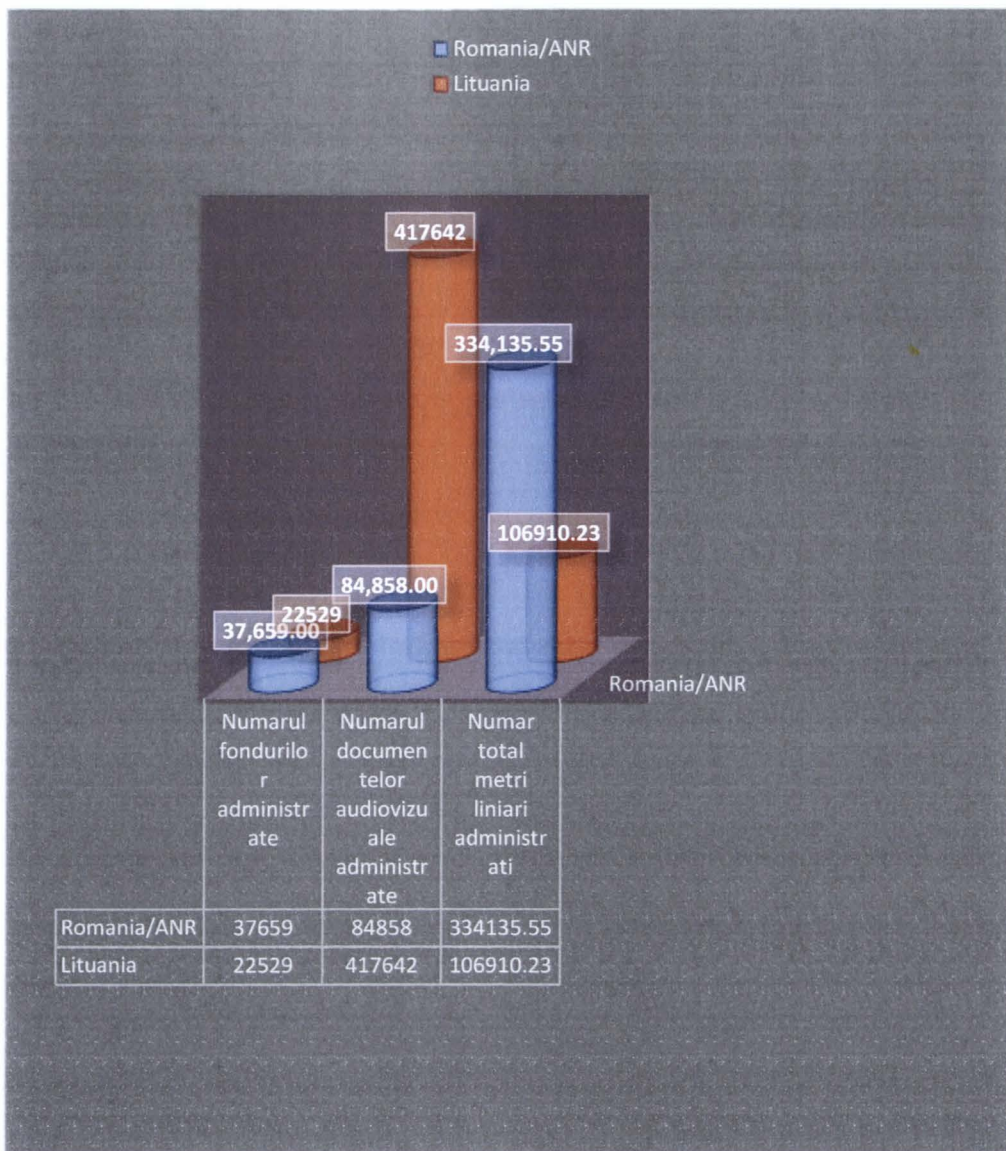

Fig. 3. Activitatea ANR și a arhivelor Lituaniei ca volum total
(Surse: ANR și Arhivele Lituaniei)

În ceea ce privește relația cu publicul, se obține următoarea diagramă:

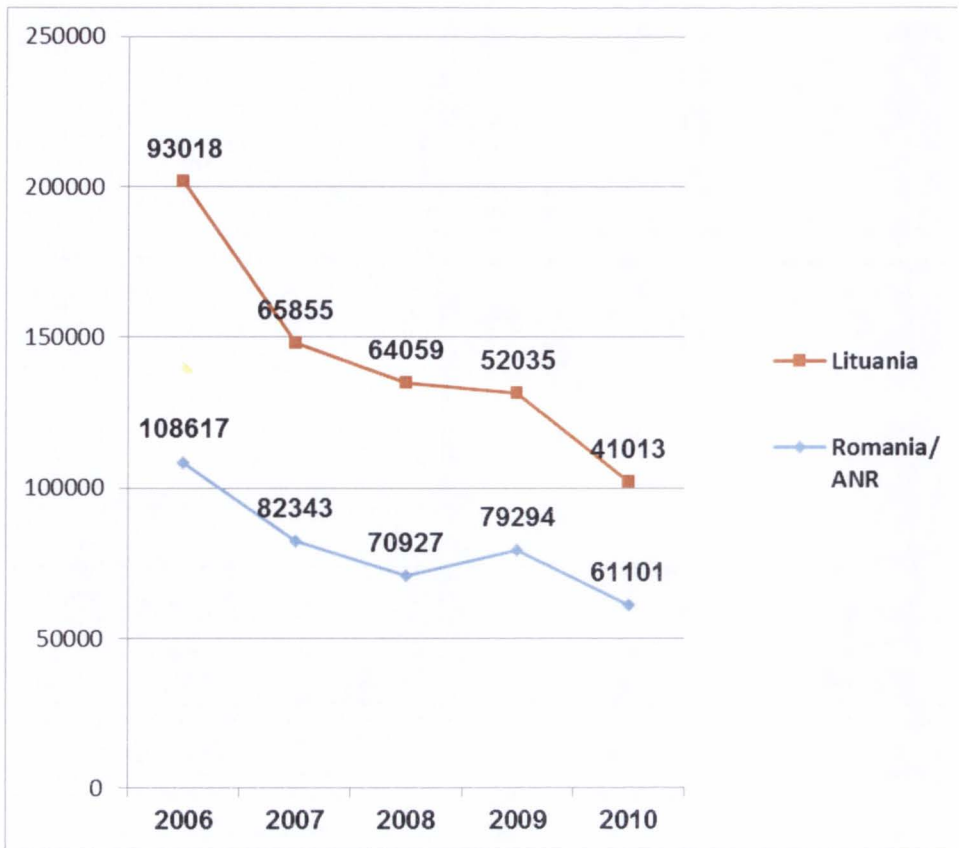

Fig. 4. Numărul total de cereri/solicitări în intervalul 2006-2010
(Surse: ANR și Arhivele Lituaniei)

Concluzia evidentă în urma prezentării acestor cifre este că ANR, comparativ cu Arhivele lituanieni, în ciuda faptului că gestionează o zestre arhivistică de trei ori mai mare, este insuficient bugetată, nu are suficient personal angajat care să facă față cerințelor, iar la capitolul dotări, modernizări și îmbunătățiri stă slab, fiind sub nivelul Lituaniei. Avem speranța că viitorul va aduce lucruri bune și din acest punct de vedere, astfel încât măcar pe cifre să stăm mai bine decât alții⁴.

⁴ Toate aceste date despre arhivele Lituaniei ne-au fost puse la dispoziție de către arhivistul șef al Arhivelor lituanieni, Ramojus Kraujelis, cu ocazia activității noastre în cadrul Comisiei Europene-European Institute for Gender Equality, Centrul de Resurse și Documentare, Vilnius, Lituania (2012-2013). Datele privind ANR ne-au fost puse la dispoziție prin amabilitatea directorului ANR, Ioan Drăgan, prin adresa 2.796/11 martie 2013.

Cadrul legislativ

Atât la nivelul României, Lituaniei, cât și în rândul instituțiilor care fac parte din Uniunea Europeană, administrarea și gestionarea documentelor, fie că vorbim despre arhivă curentă sau arhivă istorică, funcționează după o serie de reguli sau legi naționale și internaționale ce sunt în acord cu tradiția instituțională și cu standardele internaționale în materie de arhivistică, protecția datelor, managementul informațiilor și protejarea patrimoniului istoric și documentar.

Astfel, în România, după 1990, arhivele au trebuit adaptate la o nouă realitate ce nu mai corespundea cu ceea ce se întâmpla în perioada comunistă. În aprilie 1996 este promulgată *Legea nr. 16, Legea Arhivelor Naționale* în 38 de articole, care prevedea cadrul de desfășurare a activității vechii instituții a Arhivelor Statului, devenite ANR, a protecției documentelor ce fac parte din Fondul Arhivistic Național, și a tuturor creatorilor și deținătorilor de documente.

La scurtă vreme, *Legea Arhivelor Naționale* este însoțită de norme interne-*Norme tehnice privind desfășurarea activității în Arhivele Naționale aprobate de directorul general prin Ordinul de zi nr. 227 din 18 iunie 1996*, care stabilesc toate atribuțiile creatorilor și deținătorilor de documente, precum și modul de desfășurare a activităților în cadrul Arhivelor⁵.

Actualmente, această lege este încă în vigoare, cu toate că realitățile arhivistice s-au tot schimbat, existând în curs de adoptare o nouă lege a Arhivelor Naționale, menită să mai schimbe pe alocuri activitatea arhivistica și să fie în conformitate cu ceea ce se întâmplă la vecinii din vest, mult mai evoluată.

Ca element de absolută noutate, noul amendament la *Legea Arhivelor Naționale*⁶ face trecerea către fenomenul de externalizare a serviciilor arhivistice, aducând modificări vechiului art. 18 după cum urmează: "Operatorii economici pot presta servicii de păstrare, conservare, restaurare, legatorie, prelucrare arhivistică și utilizare a documentelor cu valoare practică pe care le dețin, denumite în continuare servicii arhivistice, numai după obținerea autorizației de funcționare din partea Arhivelor Naționale sau a serviciilor județene/Serviciului Municipiului București ale/al Arhivelor Naționale".

Din punct de vedere al evoluției legislației, Arhivele lituaniene au fost mai efervescente decât ceea ce s-a întâmplat în România, drept dovadă, Lituania are o serie de elemente care în România încă mai are de așteptat.

Legislația arhivistică în Lituania este prezentată astfel:

- 13 februarie 1990: *Legea Arhivelor nr. XI-3687* adoptată de Consiliul Suprem al LSSR, intrată în vigoare la 1 septembrie 1990;

- 5 decembrie 1995: *Legea Arhivelor nr. I-1115*, adoptată de Parlamentul Republicii Lituania și intrată în vigoare la 30 decembrie 1995;

⁵ Claudiu Porumbaccan, *Armonizarea legislației arhivistice românești cu cea europeană și pregătirea personalului responsabil cu activitatea de arhivă*, "Revista de Administrație Publică și Politici Sociale" 1 (2010), 2 (martie).

⁶ *Legea 138/2013 pentru modificarea și completarea Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996*, publicată în "Monitorul Oficial", partea I, nr. 253 din 7 mai 2013.

- 30 martie 2004: Legea amendament la Legea Arhivelor nr. IX-084 (noua ediție) sub numele Legea Documentelor și Arhivelor, intrată în vigoare la 1 ianuarie 2005;

- 18 iunie 2010: Legea amendament la Legea Documentelor și Arhivelor nr. XI-917, intrată în vigoare la 1 ianuarie 2011;

- 29 martie 2012: Legea Amendament la Legea Documentelor și Arhivelor nr. XI-1956, intrată în vigoare la 1 iulie 2012 și care este încă în aplicare.

În formatul actual, legea conține 24 de articole structurată în patri părți, după cum urmează:

a) Capitolul 1: Prevederi generale: legea specifică la alin. 3 al art. 1 că nu are în vedere fondurile bibliotecilor și muzeelor, acestea având legi speciale care le protejează conținuturile. Art. 2 prezintă un glosar de termeni arhivistici, așa cum se obișnuiește în legislația din vest și în regulamentele și standardele internaționale (România este iarăși în minus la acest capitol). Art. 3 are ca referire Fondul Documentar Național. Interesant în cadrul acestui articol este partea de fond ce aparține structurilor opoziției/rezistenței ocupației regimurilor URSS și Germaniei, Comisariatul Poporului pentru Afaceri Interne al Serviciului Secret Lituianian și alte asemenea servicii secrete care au emis și gestionat fonduri documentare de importanță maximă pentru istoria țării.

b) Capitolul 2: Administrația statală asupra documentelor și arhivelor: Art. 5 prevede atribuțiile instituției Biroului Arhivistului Șef în Lituania, care este subordonat Ministerului Culturii și care, împreună cu Consiliul Arhivelor, veghează la respectarea legii asupra managementului documentelor și al arhivelor. De reținut este faptul că Lituania deja face diferența între "*Records*" și "*Archives*", ceea ce în România încă nu se întâmplă. Art. 8 prevede ca Arhivele Statului Lituianian să aibă posibilitatea să asigure servicii de păstrare, aranjare, cercetare, restaurare, copiere, conversie, punere la dispoziție a documentelor, dar și servicii de consiliere și training contra-cost, existând o listă cadru cu prețuri practicate pentru fiecare serviciu în parte.

c) Capitolul 3: Managementul și transferul documentelor: Dispoziții generale cu privire la organizarea managementului documentelor, crearea, aranjarea și înregistrarea documentelor, păstrarea acestora, perioadele de retenție a lor (există obligativitatea de a se crea indexuri ale perioadelor de retenție spre fi aprobate de către arhivistul șef al Lituaniei), distrugerea documentelor (aici intervine operațiunea de evaluare, luându-se decizia transferului la Arhive în cazul permanentelor, prelungirea duratei de păstrare sau eliminarea/distrugerea celor fără utilitate sau ieșite din perioada de retenție). În legătura cu transferul documentelor în *Archives* pentru păstrarea permanentă, Legea are în vedere o serie de instituții ale statului cu statut special care au obligația ca, în termen de 20 de ani de la înregistrare, să poată face transferul permanentelor (Parlament, Președinție, Banca Lituaniei, Armata etc). Elementul de noutate la acest capitol este obligativitatea transferului și pentru documentele electronice create, nu doar pentru cele de pe format hartie. Art. 18 al legii prevede externalizarea serviciilor arhivistice (servicii de aranjare și păstrare a documentelor), pe baza unei licențe eliberate de autorități. Se pare ca cei care au făcut

legislația din România au copiat texte asemănătoare din țările vecine, iar întâmplarea face ca și Legea 16/1996, să aiba aceleași prevederi la art. 18.

d) Capitolul 4: Accesul la documentele din Fondul Documentar Național și utilizarea acestora. Este explicat accesul și condițiile de acces la documentele care au avut legătură cu fosta URSS și cu serviciile de securitate. România iarăși are un minus la acest capitol, noi având Consiliul pentru Studiul Arhivelor Securității ca instituție separată de cea a ANR. În Lituania, instituțiile similare sunt unite.

e) Capitolul 5: Exportarea documentelor în afara Lituaniei

f) Capitolul 6: Dispoziții finale și pedepse ale încălcării prevederilor legale.

Particularități arhivistice specifice fiecărei structuri

Misiunea Sistemului Arhivistic de stat din Lituania este de a asigura prezervarea Fondului Documentar Național și accesul la documentele acestuia, pentru a proteja interesele legale ale cetățenilor, instituțiilor statului și a asigura servicii publice prealabile.

Fondul Documentar Național conține documente ale activității statului și instituțiilor municipale, agenții și întreprinderi, persoane autorizate de către stat, documente ale activității agențiilor de stat și întreprinzători care operează în Lituania, dar și documente păstrate în Arhivele de stat. Documente ale activității organizațiilor non-guvernamentale, dar și documente ale patrimoniului istoric al Lituaniei sau în legătură cu Lituania și copiile lor primite de la alte state, pot fi incluse în Fondul Documentar Național.

Arhivele Statului joacă un rol important în procesul managementului documentelor electronice în sectorul public, păstrând și utilizând documente publice, făcându-le accesibile cetățenilor, Guvernului și instituțiilor publice, creându-se un sistem de cercetare eficient al informațiilor și asigurând servicii publice de calitate.

Toate arhivele de stat din Lituania sunt finanțate de la bugetul de stat, iar arhivistul șef este managerul acestor finanțări bugetare, fiind răspunzător de modalitățile de cheltuire a banilor publici alocați.

Sistemul Arhivelor Statului în Lituania are în subordine următoarele unități:

- **Arhivele Istorice de Stat din Lituania:** conțin documente din secolul al XIII-lea și până la 1918 (registre de stare civilă și documente în legătură cu viața lituanienilor). Dimensiune: 16.500 metri liniari.

- **Arhivele Centrale de Stat Lituaniene:** păstrează documente din 1918 și până în 1990 (majoritatea fiind documente audiovizuale și filme). Dimensiune: 31 500 metri liniari.

- **Arhivele de Stat Moderne ale Lituaniei:** Documente din 1990 până în zilele noastre (au ca principală atribuție supervizarea managementului documentelor în Lituania). Dimensiune: 650 metri liniari.

- **Arhivele Speciale Lituaniene:** Conțin documente ale fostei KGB-URSS, Ministerului de Interne și ale altor instituții represive, Partidul Comunist Lituanian etc. în intervalul 1940-1991. Dimensiune: 18.500 metri liniari.

- **Arhivele Literaturii și Artei Lituaniene:** Păstrează documente ale instituțiilor statului, persoane private și reflectă dezvoltarea culturii și artei în Lituania. Dimensiune: 2.600 metri liniari.

- **10 Arhive teritoriale în principalele orașe ale țării (Arhive Municipale):** Alytus, Marijampole, Kaunas, Klaipeda, Panevezys, Siauliai, Taurage, Telsiai, Utena, Vilnius.

Ca rezultat al restructurărilor în Arhivele lituaniene, Arhivele Centrale de Stat Lituaniene și Arhivele de Imagine și Sunet au fuzionat într-o singură unitate, în ianuarie 2002, rezultând cea mai mare arhivă din Lituania.

Pentru a înțelege mai bine, fiecare parte de arhivă va fi aprofundată și detaliată separat, în cele ce urmează.

Arhiva Lituaniana de Imagine și Sunet: conține documente audiovizuale de o importanță covârșitoare pentru patrimoniul de stat lituanian, fiind colectate și păstrate în această Arhivă informații din 1965. Cu toate că numele și structura au fost de-a lungul timpului modificate, obiectivul activității Arhivei a rămas același: să fie păstrătoare de fotografii, filme, sunete și documente electronice în format video, prezervate în depozite moderne, pentru a fi puse la dispoziția cercetătorilor. Arhiva conține 516.000 fotografii, 29.100 filme și 16.600 documente electronice format sunet și video. Un număr de 524 de metri pătrați de depozit cu microclimat constant menținut facilitează păstrarea microfilmelor în condiții propice. În fiecare an, colecția Arhivei se mărește cu 4.000 de noi achiziții. Cel mai mare aport de documente (peste 200.000), în special cele fotografice, au fost colectate de la Institutul de Restaurare a Monumentelor și Studioul de Film Lituanian. Pe lângă acestea, o serie de organizații, persoane fizice lituaniene și străine donează anual materiale valoroase pentru arhivă.

De colecțiile Arhivei se ocupă un personal de 76 de oameni, incluzând arhiviști, restauratori, custozi și fotografi, cameramani video, tehnicieni audio și video. Având cunoștințe profesionale avansate, aceștia veghează la accesibilitatea documentelor și facilitează consultarea pentru cine este interesat de istoria țării. Arhiva este dotată cu spații cu destinație specială pentru vizitatori, baze de date electronice și acces facil la documentele solicitate.

Documentele filmografice cuprinzând întreaga istorie a filmului lituanian (7,18 milioane de metri de film) sunt păstrate în această Arhivă. Cel mai vechi document-film datează dinainte de 1895. Arhiva deține importante mărturii cu privire la orașe, evenimente politice, armata Lituaniei, comunități naționale, preoțime, modă și viața comunităților alături de obiceiurile acestora.

Documentele fotografice păstrate în arhivă sunt elemente de mândrie națională și cuprind negative și pozitive pe suport de sticlă. Cel mai vechi document fotografic datează din 1860.

Documentele video și de sunet datează din 1907 (Cântece Lituaniene), produse la Riga și păstrează cele mai bune voci ale Lituaniei.

Colecția evreiască conține un număr însemnat de fotografii în legătură cu viața comună a evreilor din Lituania: cultură, industrie, comerț, finanțe încă de la începutul secolului al XX-lea și până acum. Toată această colecție este digitalizată, fiind accesibilă și pe internet de către utilizatorii interesați.

Arhiva Centrală de Stat a Lituaniei conține 22.000 metri liniari și peste 3 milioane de unități arhivistice din perioada 1918-1990, fiind divizată în trei perioade:

- Documente din perioada 1918-1940, continuând documente ale Republicii Lituania: instituții centrale, corpul diplomatic, organizații științifice, culturale, educaționale, civile și religioase;

- Documente din perioada ocupației poloneze în sud-estul Lituaniei în perioada 1919-1939;

- Documente din perioada ocupației naziste, 1941-1944. Cel mai important este fondul Ghetoul Evreiesc, ce conține informații prețioase despre viața și exterminarea comunității evreiești;

- Documente din perioada ocupației sovietice, 1940-1941 și 1944-1990.

Comunitatea evreiască între cele două războaie mondiale a fost de aproximativ 154.000 suflete, reprezentând 7.6% din populația țării, fiind aproape 300 de școli elementare, 20 de licee, iar limba de predare fiind ebraica sau yiddish. Arhiva conține importante documente despre comunitatea evreiască și despre masacrul din Pădurea Ponar/Paneriai (1941-1944), de lângă Vilnius⁷.

Orientarea politicii guvernului lituanian către e-guvernanta și e-servicii, va întâmpina noi provocări legate de regulamentele managementului documentelor electronice, a practicii acestora și a păstrării pe termen lung a documentelor. Politica Lituaniei în domeniul regulilor arhivelor și direcția prioritară a implementării sunt strâns asociate cu evaluarea și căutarea de soluții în managementul documentelor electronice, urmând una dintre ariile prioritare în Europa, trasate de către Recomandarea Consiliului pentru creșterea cooperării în domeniul arhivelor: asigurarea autenticității, păstrarea pe termen lung și disponibilitatea documentelor electronice și arhivelor⁸.

Pentru păstrarea autenticității, a păstrării pe termen lung, prevederile managementului documentelor electronice au fost pentru prima dată stabilite prin Regulamentele de Management al Documentelor Electronice (2006) și în 2007: documentația tehnică (studiul de fezabilitate și specificațiile tehnice) pentru proiectul *Crearea infrastructurii pentru păstrarea documentelor electronice în Arhivele Statului*. Studiul de fezabilitate a prevăzut un proiect-pilot pentru a pune la dispoziție elementele tehnologice în procesul de păstrare pe termen lung a documentelor electronice.

În 2008, departamentul Arhivelor Statului Lituania a completat proiectul *Crearea prototipului (Proiectul-pilot) al sistemului de informații pentru stocarea documentelor electronice*. În același an, Descrierea și Specificațiile Cerințelor Documentelor Electronice cu Semnatură Electronică au fost aprobate, ceea ce crea precondiția pentru legalizarea specificațiilor documentelor semnate cu semnătură electronică.

În 2009, cu asistența fondurilor structurale ale Uniunii Europene 2007-2013, sub Programul Operațional de Creștere Economică, a 3-a prioritate *Societatea*

⁷ Informații oferite de către Dalius Zizys, director al Arhivelor Centrale de Stat Lituaniene începând cu 2001 până astăzi, Vilnius, Lituania.

⁸ 2005/835/EC.

informațională pentru toți, a fost implementată măsura “Interoperabilității” numărul VP2-3.1-IVPK-06-V pentru implementarea proiectului *Crearea infrastructurii Arhivei Electronice* a departamentului Arhivelor Statului Lituania. În aceste condiții, Oficiul Arhivistului Șef al Lituaniei a pregătit în 2012 *Regulamentul Managementului Documentelor Electronice*, care stabilește prevederi cu privire la documentele electronice create și transmise.

În aceste condiții, Legea Documentelor și Arhivelor este schimbată, căpătând un sens mai larg și acceptând termenii de *Records* și *Archives*, incluzând aici documentele electronice create, transferate, utilizate și stocate în medii ale tehnologiei informaționale.

În 2010, a fost definit conceptul de **document electronic**: acesta este un document creat de către o persoană sau o autoritate, aprobat și transmis prin mijloacele tehnologiei informaționale, respectând procedurile și regulamentele actuale, fiind semnat legal prin semnătură electronică autentică.

Documentul electronic trebuie să conțină datele caracteristice: conținut, metadată și semnătură electronică.

Conținutul documentului electronic este sub formă textuală, grafică sau altă formă.

Metadata este o informație structurală ce descrie compoziția, împrejurările documentului și specificațiile administrării lui pe toată durata existenței acelui document. Metadata este înscrisă separat de conținutul documentului.

Semnătura electronică trebuie să fie utilizată conform cu puterea legală și autenticitatea documentului. În conformitate cu Legea Semnăturii Electronice, documentele electronice trebuie să fie semnate cu o semnătură electronică securizată, putând fi folosită ca o dovadă a activității entității creatoare.

Elementul de noutate în Lituania este introdus prin faptul că instituțiile publice au obligația ca, pe lângă documentele ce trebuie păstrate pe durată lungă (26-100 ani), să transfere toate documentelor electronice create și administrate.

A fost creat un sistem național electronic (ADOC/MDOC), ce permite migrarea datelor electronice la nivel național.

Documentele electronice acceptate de către Arhivele Statului Lituania și dosarele compresate sunt verificate de un sistem antivirus și apoi verificate cantitativ și sub aspectul veridicității. Întregul conținut este transformat în format pentru păstrare de lungă durată (PDF/A-I) sau în format de vizualizare online: PNG (cu excepția fișierelor JPEG), urmând ca, în final, să fie transferate spre mediul de stocare WORM. În cele din urmă, Arhivele certifică transferul documentelor electronice prin semnătură electronică și le depune în Sistemul Informatic al Arhivelor Electronice (EAIS).

EAIS are următoarele module: Supravegherea Managementului Documentelor; Transferul și Acceptul Documentelor Electronice; Stocarea Documentului Electronic; Publicarea, Prezentarea Documentelor și Administrarea lor.

Funcțiile acestor module sunt divizate în următoarele subsisteme:

- public (pentru instituții ce transferă documente electronice și date necesare pentru supervizarea de către Arhive).

- intern (pentru angajații Arhivelor Statului)
- stocare (pentru stocarea documentelor electronice și a datelor oficiale, cercetare și managementul riscului).

Concluzii

Studiul de față este menit a prezenta și evidenția principalele trăsături ale celor două sisteme arhivistice europene: cel lituanian și cel românesc, pe baza experiențelor și a curiozităților personale avute în legătură cu subiectul abordat.

Republica Lituania deține și utilizează un sistem arhivistic hibrid, între sistemul latin, unde toate documentele sunt denumite arhive (*“Archives”*), și cel anglo-saxon, unde se diferențiază arhiva curentă (*“Records”*) de arhivele permanente ce au valoare istorică (*“Archives”*).

România folosește un sistem care nu mai corespunde realităților documentare actuale datorită lipsei resurselor, legilor și regulilor care să înlesnească captarea și prelucrarea modernă a documentelor, face imposibilă funcționarea în bune condiții a unui sistem arhivistic național. Arhivele din România încearcă să se mențină pe linia de plutire, cu un personal insuficient numeric și cu o pregătire de specialitate sub nivelul vecinilor noștri din Uniunea Europeană.

Diferența majoră față de modelul arhivistic românesc este faptul că, la sfârșitul perioadei de păstrare administrativă, documentele sunt supuse mai multor evaluări pentru a le determina valoarea istorică și documentară, iar cu ocazia fiecărei evaluări sunt create documentații și justificări menite să evidențieze importanța actelor în cauză.

Având în vedere tendința internațională de uniformizare arhivistică (standarde, practici, cooperare transfrontalieră), avem convingerea că, în viitor, va exista și în România un sistem arhivistic asemănător celui internațional.

Am sesizat oarecum o tendință de adaptare a legislației românești la nevoile și cerințele școlilor cu tradiție în acest domeniu (aici facem referire la noul art. 18 din *Legea 16/1996: Legea Arhivelor Naționale*) și considerăm că, în timp, poate mai târziu decât alte state, se va ajunge acolo unde sunt în acest moment țările avansate arhivistic.

Comparative Archival Study: Romania versus Lithuania (abstract)

This paper aims to present a comparative study between two archival systems: Romanian and Lithuanian with specific common features and differences, having the public authorities specific for each country in front leading: National Archives of Romania and Office of Archivist of Lithuania. The article presents archival legislation system of both countries and most important facts of archival holdings. Even if it manages a huge archival heritage, three times bigger than the Lithuanian one, Romania through the National Archives is not yet prepared to deal in most appropriate conditions with all issues in the field and at the level of international archival science, facing with outdated archival legislation, budget cuttings, lack of staff, facilities and preserving conditions.